

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen soruların İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özgül Saki

İstanbul Milletvekili



Basında yer alan haberlere ve tarafımıza aktarılan bilgilere göre; İstanbul Kadıköy'de yaşayan Azerbaycanlı kadın Sona Yagubova, komşusu olan erkeğin "*Ben Türküm. Türk olmayan burada yaşayamaz. Seni bu ülkede yaşatmayacağım*" sözleriyle fiziksel saldırısına maruz kalmıştır. Devamında fail erkeğin kendisini şikayet etmesi üzere Yagubova, Selimpaşa Geri Gönderme Merkezi'ne gönderilmiştir. Sona Yagubova'nın avukatı, Selimpaşa Geri Gönderme Merkezinde ciddi bir hijyen problemi bulunduğunu, temizliğin temizlik malzemesi verilmeksizin Geri Gönderme Merkezinde bulunan göçmenlere yaptırıldığını, kadınların kantinden aldıkları havluları ıslatarak temizlik yaptığını, kene salgını olduğunu, kan lekeleri bulunan çarşaflarda yatırıldıklarını, göçmenlerin merkez yetkilileri tarafından dövüldüğünü aktarmıştır.

Sona; saydığımız kötü muamele ve koşulları dile getirmesinin ardından Selimpaşa Geri Gönderme Merkezi'nde psikolojik şiddet gördüğünü, memurlar tarafından kendisine hakaret ve küfürler edildiğini, kaldığı yerin kasıtlı olarak değiştirildiğini, tüm gün ayakta bekletildiğini ve Selimpaşa Geri Gönderme Merkezi müdürünce çağrılarak "*Seni neden üst kata alıp bunları yaptığımızı biliyor musun? Medyada ve Twitter'da hakkımızda haber ve paylaşım yapıyor musun. Bende seni cezalandırdım. İstersem seni şimdi serbest de bırakabilirim zorla sınırdışı da edebilirim. Ama medyadaki haberlerden sonra serbest bırakmayacağız seni.*" aktarmıştır. Bu aktarımlar üzerine Sona Yagubova, Edirne Geri Gönderme Merkezine sürgün edilmiştir.

Anayasanın "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" başlıklı 17. maddesinin 3. fıkrasına göre: "Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz". İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin "İşkence yasağı" başlıklı 3. maddesine göre; "Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz".

6284 Sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un amaç, kapsam ve temel ilkeler başlıklı 1. maddesinde kanunun amacı; şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemek olarak belirlenmiştir. Kanun kapsamında Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak ve olmamak bağlamı herhangi bir ayırım yapılmamıştır. Sona Yagubova, komşusu erkekten fiziksel şiddet gördüğü darp raporuyla sabit bir kadın olarak Anayasa ve 6284 Sayılı Kanun başta olmak üzere ilgili kanunlarla korunması gerekirken Geri Gönderme Merkezi'ne gönderilmiş, hakkında idari gözetim kararı verilmiş, serbest bırakılması yönündeki talep İstanbul 2. Sulh Ceza Hâkimliği'nce reddedilmiştir.

Bu bağlamda;

1. Sona Yagubova'nın komşusundan gördüğü şiddetin darp raporuyla da belgeli olduğu göz önünde bulundurularak 6284 Sayılı Kanun kapsamında uygulanması gereken tedbirler neden uygulanmamıştır? Erkek şiddete maruz kalan ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan bir kadının, şiddet faili erkekten şikayetçi olması Geri Gönderme Merkezi'ne sevk edilmesi sonucu mu doğurmaktadır?
2. Geri Gönderme Merkezleri'ndeki sağlık-hijyen problemleri, memurların göçmen ve mültecilere yönelik muameleleri, avukatla görüş, bilgi edinme haklarının kullandırılmaması gibi hak ihlallerinden bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Geri Gönderme Merkezleri koşulları yönüyle denetlenmekte midir? Öyleyse ne sıklıkla denetlenmektedir?
3. Geri Gönderme Merkezleri'nde tutulan göçmen ve mültecilerin ayrımcılık, kötü muamele ve işkenceye maruz bırakıldığı, sağlık hakkına, avukat görüş hakkına erişemediğine dair iddiaların ardından Bakanlığınız bu merkezlerdeki uygulamalara dair bir soruşturma açmış mıdır veya açacak mıdır?